

Uppsala Nya Tidning. *Vård av prostatacancer eftersatt i regionen*

DEBATT 23-11-24

Varför är de som bestämmer inom Region Uppsala så ointresserade av prostatacancer-vården, frågar sig Dick Söderholm med flera.

Under snart tio år har vi från prostatacancerföreningens sida regelbundet tagit upp den eftersatta prostatacancer-vården inom Region Uppsala, i debattartiklar och med politiker och andra beslutsfattare. Tyvärr med dåligt resultat. Vi vill här lyfta fram tre områden som tydligt pekar på att de som bestämmer inom regionen är ointresserade av mäns hälsa och därmed prostatacancer-vården.

• De långa väntetiderna.

Väntetiderna inom Region Uppsala är fortfarande ett hån mot patienter med prostatacancer. 2022 var medianväntetiden 134 dagar från remiss till behandling. I median alltså, vilket innebär att många får vänta avsevärt längre tid.

Någon klar förbättring har ännu inte skett sedan vi uppmärksammade frågan första gången i mars 2015. Vi saknar fortfarande svar från ledningen på Akademiska sjukhuset och ansvariga regionpolitiker varför man inte kan uppnå, eller ens närma sig, det standardiserade vårdförloppets mål på 68 dagar. Varför lyckas inte sjukhuset komma tillrätta med köerna?

För att undersöka det erbjöd vi oss för ett par år sedan att till hälften finansiera en projektanställning med uppgift att jämföra Akademiska med annat sjukhus med avsevärt kortare köer. Sjukhuset och regionen tackade nej.

Vi frågar oss också, var 62 miljoner kronor har tagit vägen? Sedan 2015 har regionen fått denna summa av staten för att minska köerna i cancer-vården. Ett är säkert - inte har pengarna använts inom prostatacancer-vården trots de längsta köerna inom all cancer-vård.

• **Organiserad prostatacancer-testning.** I samband med att socialstyrelsen 2018 sa nej till prostatacancerscreening rekommenderades regionerna att påbörja organiserad prostatacancer-testning (OPT) i projektform. OPT innebär att vissa åldersgrupper får erbjudande och information om PSA-testning. Sådana projekt pågår i flera andra regioner, men ännu inte hos oss. Försöken med OPT i regionerna skall vara en förberedelse inför beslut om screening.

Region Mellansverige, som Uppsala tillhör, var snabb med att redan i januari 2019 besluta om en förstudie för att få ta del av de pengar som staten avsatt för projekten. Men mer blev det inte. Vi har vid upprepade tillfällen under åren tagit upp det

Väntetiden från remiss till behandling av prostatacancer är flera månader för lång, menar artikel författarna. FOTO: MAGICMINE

här med politikerna i vår region men talat inför döva öron. Först i februari i år tillsattes en arbetsgrupp med uppgift att ta fram ett underlag inför beslut i regionens fullmäktige. Beslutet om en försöksverksamhet fattades i slutet av oktober, alltså drygt fem år efter Socialstyrelsens rekommendation.

500 män, 62 och 64 år gamla, kommer att brevlades få inbjudan till testning. Utvärdering sker i slutet av 2024. Som luttrade patientrepresentanter förblir vi skeptiska tills vi ser att testningen kommer igång.

• Sammanslagning av urologen och kirurgen på Akademiska sjukhuset.

I USA och i Europa är urologi en egen specialitet. I Sverige är

urologi ett självständigt verksamhetsområde på alla regionsjukhus utom i Umeå. Trots detta har sjukhusdirektören på Akademiska sjukhuset beslutat att urologi skall underordnas kirurgin. Vår bestämda uppfattning är att detta är ännu ett slag mot vården av oss prostatacancerpatienter. Urologisk vård och forskning på Akademiska sjukhuset ligger i framkant. Klinisk prostatacancerforskning är i världsklass. Sjukhuset är först i landet med att använda HIFU (Högintensivt fokuserat ultraljud), minimalinvasiv kirurgi. Det är stor brist på urologer. Redan på kort sikt kommer urologer på sjukhuset att söka sig till attraktivare arbetsplatser. En konsekvens torde då bli att

Akademiska sjukhuset tappar remisser från andra regioner, vilket innebär sämre ekonomi. Vi har för regiondirektören-, hälso- och sjukvårdsdirektören, sjukhusdirektören samt sjukhusstyrelsens ordförande bland annat framfört att de riskanalyser som gjordes 2011 och 2020 pekade på att en sammanslagning inte ska ske. Trots det sker nu detta till vår stora förvåning.

Dick Söderholm
ordförande, Prostatacancerföreningen
i Uppsala län

Björn Hammarberg
styrelseledamot

Stig Lindahl
vårdpolitisk talesman

Bernt Åslund
vårdpolitisk talesman